

STATISTIK OM STOCKHOLM

INKOMSTER

Inkomster i Stockholm 2010

FÖRORD

I denna rapport redovisas inkomsttagarna och deras inkomster i Stockholms kommun 2010 efter sektor, näringsgren och kön, samt uppdelad efter dem som är födda i Sverige och utomlands. Vidare presenteras familjeinkomsterna i staden 2010, både i form av sammanräknad förvärvsinkomst och disponibel inkomst. Inkomstutvecklingen för perioden 2000-2010 beskrivs också kort. Den långa eftersläpningen i statistiken beror på att grundmaterialet hämtas ur taxeringsuppgifter som Statistiska centralbyrån (SCB) får från Skatteverket.

Denna rapport ingår som en del i det avtal Sweco Eurofutures har med Stadsledningskontoret om sammanställande av statistikrapporter.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

FÖRORD.....	1
INNEHÅLLSFÖRTECKNING.....	2
SAMMANFATTNING.....	3
INKOMSTUTVECKLINGEN I STADEN.....	4
FÖRVÄRVSARBETANDE OCH ARBETSINKOMST EFTER SEKTOR OCH BRANSCH.....	5
INKOMST EFTER KÖN.....	7
Inkomstutvecklingen över tid.....	7
Förvärsarbetande och arbetsinkomst efter kön.....	8
Medelinkomst per sektor och näringsgren.....	8
UTRIKES FÖDDA.....	11
Inkomstutvecklingen över tid.....	11
Utrikes födda som andel av arbetskraften.....	11
Medelinkomsten för utrikes födda efter sektor och näringsgren.....	11
INKOMSTUTVECKLING FÖR STADENS FAMILJER.....	13
Antal familjer.....	13
Sammanräknad förvärsinkomst.....	13
Disponibel inkomst.....	14
<i>Utveckling av den totala disponibla inkomstsumman över tid.....</i>	14
<i>Andel inkomster och familjetyper.....</i>	15
<i>Disponibel medelinkomst.....</i>	15
<i>Utveckling av disponibel familjeinkomst för olika familjetyper.....</i>	16
INKOMSTER I STOCKHOLMS STADSDELSOMRÅDEN.....	19
APPENDIX 1 – KÄLLOR OCH DEFINITIONER.....	21
APPENDIX 2 – MEDELINKOMST PER STADSDEL.....	24

SAMMANFATTNING

Sedan 2000 har de förvärvsarbetande i Stockholm under de flesta år upplevt en positiv realinkomstutveckling, med undantag för åren 2002 och 2003. Reallönen ökade således mellan 2009 och 2010, dock i lägre takt än mellan 2008 och 2009.

Antalet förvärvsarbetande boende i Stockholms stad uppgick under inkomståret 2010 till knappt 451 700 personer. Av dessa arbetade 68 procent inom privat sektor, och 72 procent av arbetsinkomsterna fanns i denna sektor. Löneläget var 2010 alltså högre inom privat än offentlig sektor.

Det var näringsgrenen fastighets- och uthyrningsverksamhet och företagstjänster som sysselsatte störst andel personer i Stockholm, knappt 19 procent, och som stod för den största andelen av de totala arbetsinkomsterna, drygt 19 procent.

Män och kvinnor var i stort sett lika många på arbetsmarknaden men männen tjänade 57 procent av Stockholms totala arbetsinkomster, medan kvinnorna tjänade 43 procent. Förhållandet var detsamma under 2009. Skillnaden i inkomstandel förklaras till stor del av att kvinnorna oftare arbetar deltid och i yrken med generellt lägre löner.

Den högsta medelinkomsten hade män inom området finansiell verksamhet med i genomsnitt 721 100 kronor. Den lägsta årsinkomsten återfanns bland kvinnor inom hotell- och restaurangbranschen, 193 900 kronor.

Under året ökade förvärvsinkomsterna med 2 procent, ökningen var lika stor för kvinnor som för män. Inkomsterna ökade mest 4 procent, inom branschen finansiell verksamhet.

Mellan åren 2000 och 2010 har andelen utrikes födda bland de förvärvsarbetande ökat, från 17 procent till 21 procent. Inom den kommunala sektorn var de utrikes födda bäst representerade. Där var 24 procent av de anställda födda utrikes.

Utrikes födda har i genomsnitt lägre inkomst i alla sektorer och näringsgrenar än vad svenskfödda har. För näringsgrenarna sammantaget låg medelinkomsten för alla förvärvsarbetande knappt 18 procent högre än för dem som är födda utomlands. Störst skillnad fanns i fastighets- och uthyrningsverksamhet samt företagstjänster där medelinkomsten för utrikes födda var knappt 75 procent av medelinkomsterna beräknat på det totala antalet förvärvsarbetande inom näringsgrenen.

Högst disponibel inkomst hade gifta/sammanboende utan barn i åldrarna 20-64 år med en disponibel inkomst på 715 600 kr. Lägst disponibel inkomst, 213 800 kr, hade ensamstående kvinnor över 65 år. Den disponibla medelinkomsten under 2010 ökade mest för ensamstående män med barn, 12 procent. Det bör dock tas i hänseende att denna grupp hade en minskning av sin disponibla inkomst med 5 procent året innan.

Medelinkomsten för hela Stockholms stad avseende sammanräknad förvärvsinkomst för befolkningen över 20 år var cirka 293 000 kronor. Medelinkomsten varierade dock mellan stadens 14 stadsdelsområden. Den högsta medelinkomsten per invånare över 20 år hade Norrmalms stadsdelsområde med 363 000 kronor. Rinkeby-Kista hade 2010 den lägsta medelinkomsten, drygt 175 000 kronor.

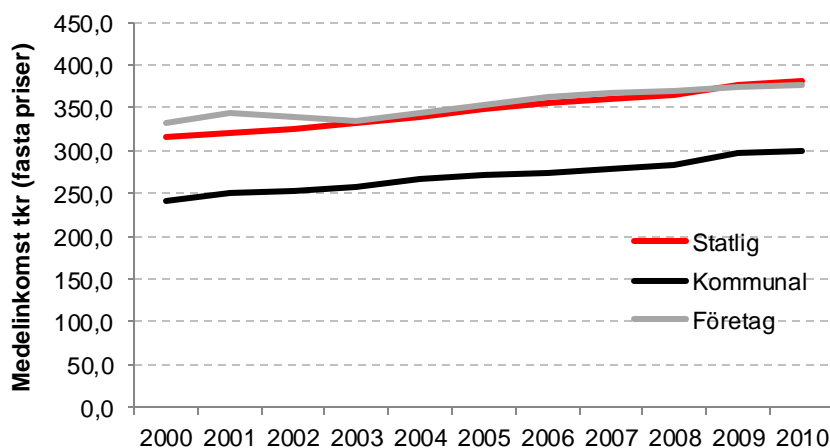
INKOMSTUTVECKLINGEN I STADEN

Sedan 2000 har de förvärvsarbetande i Stockholm under de flesta år upplevt en positiv realinkomstutveckling, med undantag för åren 2002 och 2003. Under 2002 utvecklades inflationen och medelinkomsten i ungefär samma takt, medan stockholmarna 2003 fick en reallönesänkning då inflationen utvecklades snabbare än medelinkomsten. Reallönen ökade mellan 2009 och 2010, dock i lägre takt än mellan 2008 och 2009.

I Figur 1 nedan presenteras inkomstutvecklingen för olika samhällssektorer mellan åren 2000 och 2010 i fasta priser. Det innebär att medelinkomsten för varje år justerats med inflationen, baserat på konsumentprisindex (KPI), för att göra inkomstutvecklingen jämförbar över tid. Medelinkomsten inom företagssektorn och statlig sektor har förutom några år i början av 2000-talet legat mycket lika. Under 2009 passerade medellönen inom statlig sektor för första gången under mätperioden medellönen inom företagssektorn. Den kommunala sektorn har följt samma utveckling som de två andra sektorerna men på en lägre nivå. Under 2010 hade den statliga sektorn den högsta ökningen av medelinkomsten med 2,7 procent. Inom kommunal sektor var ökningen 2,0 procent och inom företagssektorn 1,3 procent.

År 2010 var medellönen inom statlig sektor 382 000 kr, inom företagssektorn 375 700 kr och inom den kommunala sektorn 299 700 kr.

Figur 1 Utveckling av medelinkomst efter sektor 2000-2010, justerat efter 2010 års prisnivå

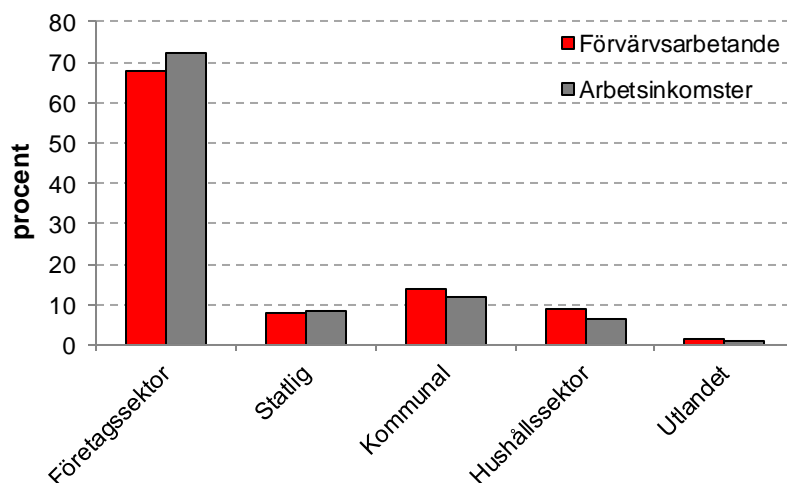
FÖRVÄRVSARBETANDE OCH ARBETSINKOMST EFTER SEKTOR OCH BRANSCH

Det totala antalet förvärvsarbetande boende i Stockholms stad under inkomståret 2010 var 451 697 fördelat på 21 718 näringsidkare och 429 979 anställda. Antalet förvärvsarbetande män var 226 900 och antalet förvärvsarbetande kvinnor var 224 797.

Ett sätt att undersöka löneläget i en bransch eller sektor är att jämföra andelen anställda inom sektorn/branschen med andelen av de totala arbetsinkomsterna inom samma sektor/bransch. I figuren nedan redovisas hur arbetsinkomsterna respektive de förvärvsarbetande fördelar sig efter sektor.

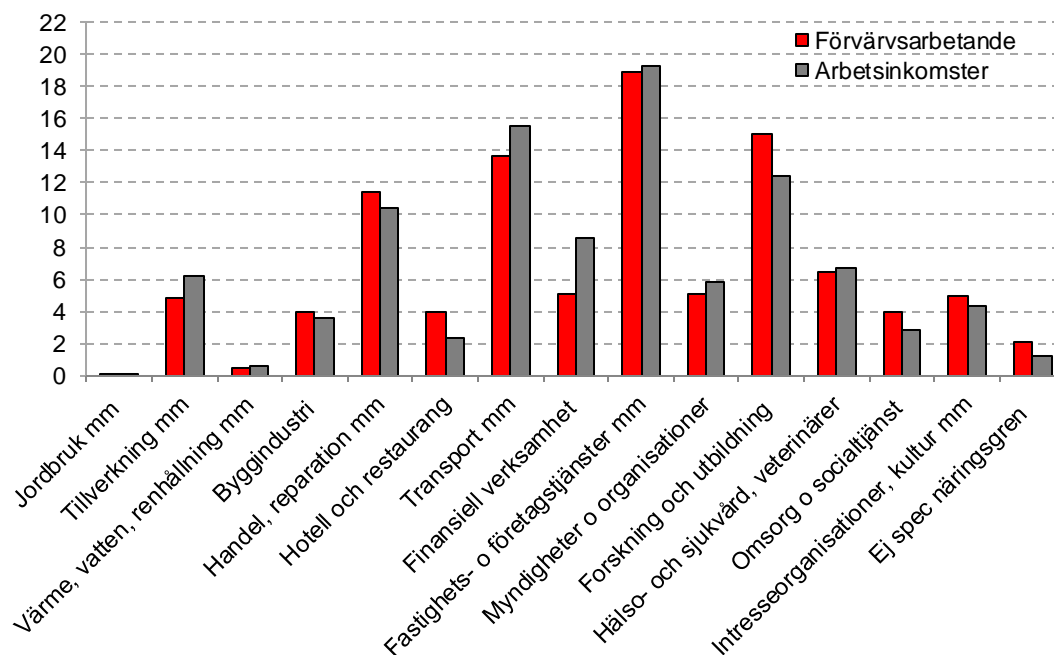
Av alla förvärvsarbetande arbetade 68,1 procent i privata företag medan 72,4 procent av arbetsinkomsterna fanns i denna sektor. Det innebär att löneläget var högre inom företagssektorn än inom den offentliga sektorn. Även den statliga sektorn hade en större andel av inkomsterna, om än marginellt, än vad som motsvarades av andelen förvärvsarbetande. Övriga sektorer hade en lägre andel av arbetsinkomsten än andelen förvärvsarbetande. Det var inga större förändringar i jämförelse med år 2009.

Figur 2 Procentuell fördelning av arbetsinkomst och förvärvsarbetande efter sektor 2010

Den bransch som hade störst andel förvärvsarbetande i Stockholm var fastighets- och företagstjänster med 18,9 procent av de förvärvsarbetande, se Figur 3. Därefter följde forskning och utbildning och transport med 15,0 respektive 13,6 procent. Dessa branscher hade också den största andelen av arbetsinkomsterna. Fastighets- och företagstjänster samt transport hade högre andel av arbetsinkomsterna än vad som motsvarades av andelen arbetstagare, 19,3 respektive 15,5 procent och hade alltså en något högre medellön än genomsnittet på arbetsmarknaden. För gruppen som arbetar inom forskning och utbildning gällde det omvända förhållandet med en inkomstandel på 12,4 procent och en andel av förvärvsarbetande på omkring 15,0 procent.

Figur 3: Procentuell fördelning av arbetsinkomst och förvärvsarbete efter näringsgren 2010

Ett annat sätt att studera förhållandet mellan andelen förvärvsarbete och andelen av arbetsinkomsterna inom olika branscher är att räkna fram en kvot.¹ Överstiger kvoten 1 innebär det att inkomsterna inom en specifik bransch är högre än medelinkomsten för alla förvärvsarbete i staden. Ju högre kvoten är desto högre är medelinkomsten inom branschen i förhållande till snittet. Omvänt gäller om kvoten är lägre än 1. Kvoten är högst, 1,67, inom finansiell verksamhet, vilket följaktligen innebär att medelinkomsten är högst inom denna bransch. Därefter kommer Värme, vatten och renhållning samt Tillverkning. Lägst kvot, och därmed alltså lägst medellön finns inom Hotell och restaurang samt Jordbruk. Jämförelsevis få personer arbetar dock inom branschen Jordbruk i Stockholm. De två branscher där fördelningen mellan arbetstagare och deras inkomster var jämnast var Fastighets- och företagstjänster, och Hälsa och sjukvård. Nedan presenteras en tabell över kvoterna.

Tabell 1 Branscher sorterade efter framräknad kvot¹

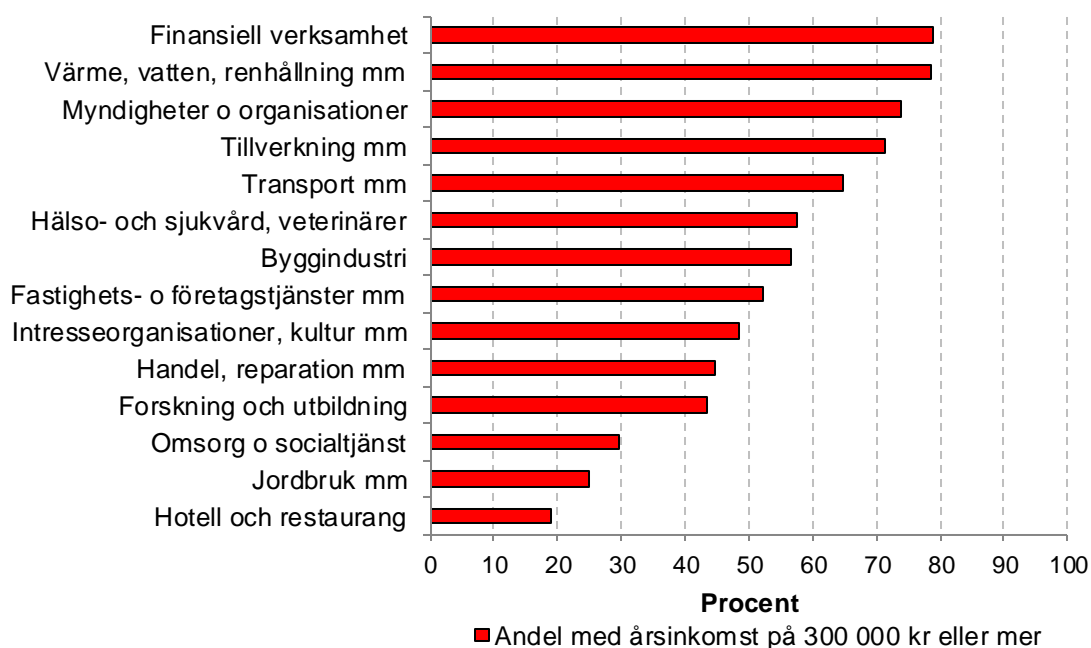
Bransch	Kvot
Finansiell verksamhet	1,67
Värme, vatten, renhållning mm	1,32
Tillverkning mm	1,28
Transport mm	1,14
Myndigheter o organisationer	1,14
Hälsa- och sjukvård, veterinärer	1,04
Fastighets- o företagstjänster mm	1,02
Byggindustri	0,92
Handel, reparation mm	0,91
Intresseorganisationer, kultur mm	0,88
Forskning och utbildning	0,83
Omsorg o socialtjänst	0,70
Jordbruk mm	0,69
Hotell och restaurang	0,59

¹ Andelen arbetsinkomster/Andelen förvärvsarbete.

Fördelningen efter inkomstklasser på näringsgrensnivå visar att finansiell verksamhet hade den högsta andelen inkomsttagare med en årlön över 300 000 kronor, se Figur 4. 78,8 procent av de förvärvsarbetande inom denna bransch hade en årlön över 300 000, tätt följt av näringsgrenen värme, vatten, renhållning med mera med en andel på 78,7 procent. På andra änden av skalan fanns hotell- och restaurangnäringen som hade den lägsta andelen inkomsttagare över 300 000 per år, 19,1 procent, följt av jordbruk, 25,0 procent, och omsorg och socialtjänst 29,6 procent.

Figur 4 Andel förvärvsarbetande med en medelinkomst på 300 000 kr eller över, efter näringsgren 2010

INKOMST EFTER KÖN

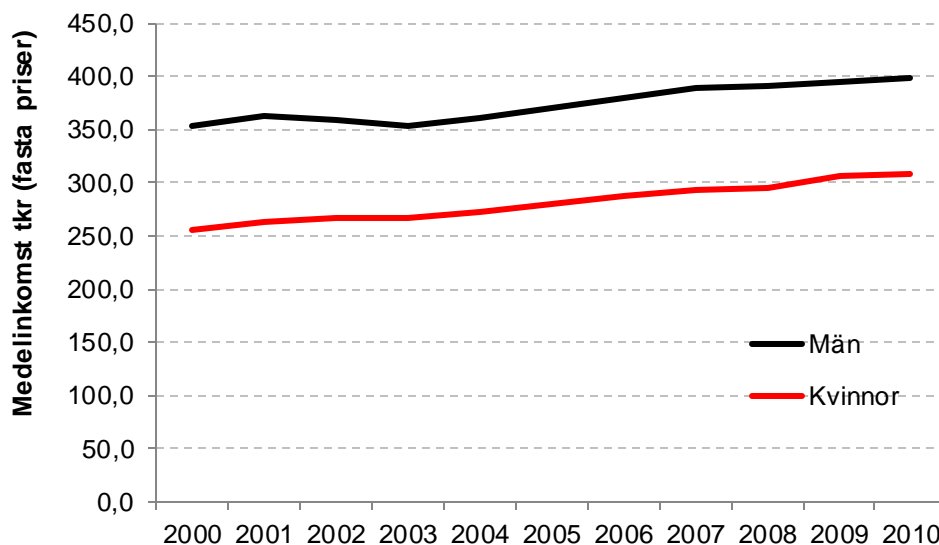
Det totala antalet förvärvsarbetande boende i Stockholms stad under inkomståret 2010 var som tidigare skrivet 451 697 stycken. Av dessa var 226 900 män och 224 797 var kvinnor.

Inkomstutvecklingen över tid

Mellan år 2000 och 2010 har kvinnor haft en bättre löneutveckling än män. Kvinnornas löner ökade under perioden med 39,7, procent jämfört med männens 30,8 procent. Med hänsyn tagen till KPI har reallöneökningen för kvinnor varit 20,5 procent och 12,8 procent för männen. Kvinnornas högre löneutveckling kan delvis förklaras av att sysselsättningsgraden bland kvinnor har ökat under perioden, fler arbetar nu heltid eller har en högre deltidsgrad. En annan förklaring kan vara att kvinnor i högre utsträckning arbetar inom offentlig sektor vilken inte är lika känslig för konjunkturnedgångar. Männen påverkades i högre grad än kvinnorna vid förra finanskrisen 2001-2003. Under 2008, som också präglades av ekonomisk nedgång, var trenden inte lika tydlig. Under 2010 ökade reallönerna för männen och kvinnorna lika mycket, 0,6 procent.

I relativa tal har kvinnor alltså haft en bättre löneutveckling. I absoluta tal var dock skillnaden i medelinkomst under 2000 omkring 84 000 kronor till männens fördel jämfört med 90 000 kronor år 2010. År 2010 var medelinkomsten för kvinnor 307 800 kr och för män 398 100 kr. Inkomstutvecklingen över tid åskådliggörs i figuren nedan.

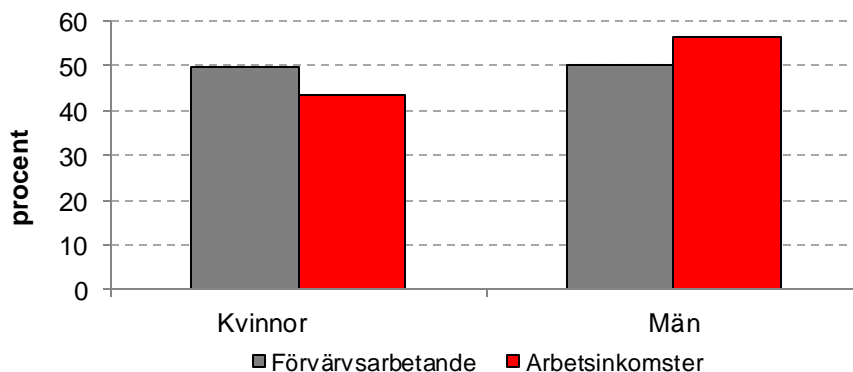
Figur 5 Utveckling av medelinkomst efter kön 2000-2010, justerat efter 2010 års prisnivå

Förvärvsarbetande och arbetsinkomst efter kön

År 2010 var det i stort sett lika många män och kvinnor på arbetsmarknaden men männen tjänade 56,6 procent och kvinnorna 43,4 procent av de totala arbetsinkomsterna i Stockholm, se Figur 6. Andelarna var de samma år 2009. Sett över en längre period har skillnaderna dock minskat, år 2000 var förhållandet 58 respektive 42 procent.

Figur 6 Procentuell fördelning av arbetsinkomst och förvärvsarbetande efter kön 2010

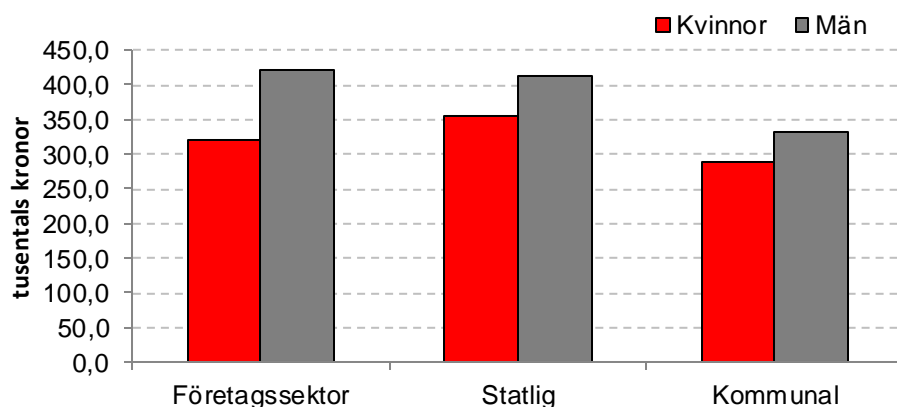

Medelinkomst per sektor och näringsgren

Medelinkomsten för samtliga näringsgrenar var 353 200 kronor år 2010. Kvinnornas medelinkomst var 307 800 kronor och männens 398 100 kronor. De personer som var anställda hade en inkomst på 357 600 kronor i genomsnitt, och de personer som själva var näringsidkare har en inkomst på 266 000 kronor.

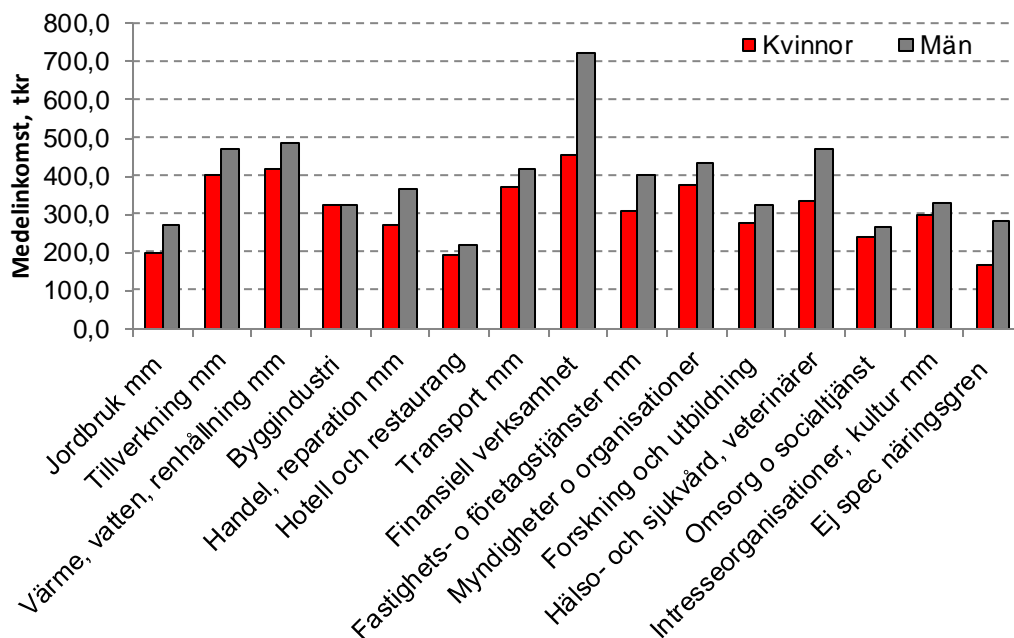
Inom samtliga sektorer hade män en högre medelinkomst än kvinnor. Högst medelinkomst år 2010 i Stockholm hade män inom företagssektorn, tätt följt av män inom statlig sektor. Deras medelinkomster var 421 100 kr respektive 412 800 kr. Bland kvinnorna hade de som arbetade inom statlig sektor högst medelinkomst, 355 600 kr, följt av dem inom företagssektorn, 319 600 kr, se Figur 7.

Figur 7 Medelinkomst efter sektor och kön 2010, i tusentals kronor

Även när man studerar medelinkomsterna efter näringsgren hade män inom samtliga branscher högre medelinkomst än kvinnorna år 2010. Hos både män och kvinnor återfanns dock den högsta medelinkomsten inom området finansiell verksamhet där männen hade en medelinkomst på 721 100 kronor per år och kvinnorna 453 200 kronor per år. Den lägsta årsinkomsten för både kvinnor och män fanns år 2010 inom hotell- och restaurangområdet där medelinkomsten för män var 221 600 kronor och för kvinnor var 193 900 kronor. Figuren nedan visar medelinkomsterna för år 2010 per näringsgren.

Figur 8 Medelinkomster efter näringsgren och kön 2010, tusentals kronor

Anm. SNI 2007, grov nivå

I nedanstående tabell kan förändringen mellan 2009 och 2010 utläsas. Medelinkomsten ökade under perioden med 1,8 procent. För både män och kvinnor var ökning 1,7 procent.

Tabell 2 Medelinkomster 2009 och 2010 efter bransch och kön.

	Män		Kvinnor		Samtliga		Män	Kvinnor	Samtliga
	2009	2010	2009	2010	2009	2010			
Jordbruk mm	274,2	272,9	216,7	199,8	250,9	242,9	-0,5	-7,8	-3,2
Tillverkning mm	461,0	471,0	397,9	404,1	441,9	450,9	2,2	1,6	2,0
Värme, vatten renhållning mm	478,3	485,8	405,1	419,4	456,9	467,2	1,6	3,5	2,3
Byggindustri	320,0	326,6	315,9	324,4	319,6	326,3	2,1	2,7	2,1
Handel, reparation mm	359,8	367,8	266,2	272,1	314,3	321,2	2,2	2,2	2,2
Hotell och restauranger	215,2	221,6	190,5	193,9	203,6	208,7	3,0	1,8	2,5
Transport mm	407,5	416,7	365,0	371,0	394,2	402,6	2,3	1,6	2,1
Finansiell verksamhet	694,1	721,1	440,3	453,2	569,5	590,1	3,9	2,9	3,6
Fastighets och företags tjänster	400,9	403,5	305,6	310,1	356,8	359,9	0,6	1,5	0,9
Myndigheter och organisationer	418,7	431,9	363,4	375,2	389,1	401,7	3,2	3,2	3,2
Forskning och utbildning	322,0	324,4	270,2	276,8	286,0	291,6	0,7	2,4	2,0
Hälsa och sjukvård	465,9	470,7	329,1	333,5	362,6	367,2	1,0	1,3	1,3
Omsorg o socialtjänst	268,1	266,6	241,5	241,7	248,7	248,5	-0,6	0,1	-0,1
Intresseorg., kultur mm	330,9	331,4	293,8	297,2	310,3	312,5	0,2	1,2	0,7
Ej spec näringsgren	263,5	281,3	166,6	169,6	207,3	216,7	6,8	1,8	4,5
Totalt	391,3	398,1	302,7	307,8	347,1	353,2	1,7	1,7	1,8

Sett till samtliga förvärvsarbetande var det gruppen som arbetar inom finansiell verksamhet som mellan år 2009-2010 hade den största ökningen av medelinkomsten, 3,6 procent. Branschen stod även för den högsta höjningen för en enskild grupp med en ökning av mäns löner med 3,9 procent.

Medelinkomsten sänktes inom två branscher mellan 2009 och 2010. För både män och kvinnor minskade den inom jordbruk. För kvinnor var minskningen nästan 8 procent inom denna bransch. . Antalet förvärvsarbetande inom denna grupp är dock litet, vilket gör att så kallade extremvärden slår igenom vid medelvärdesberäkningar. Sammantaget minskade medelinkomsten också inom omsorg och socialtjänst. Där var det männens medelinkomst som stod för minskningen, medan kvinnornas medelinkomster ökade marginellt.

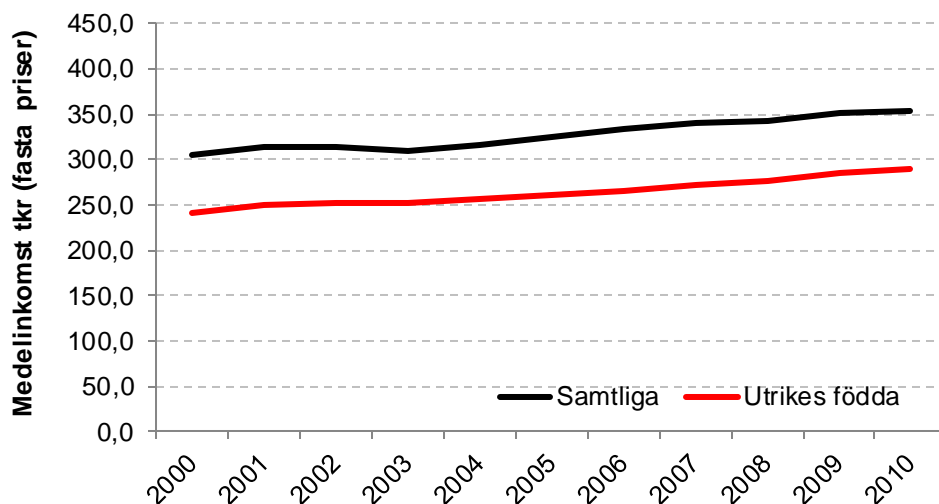
UTRIKES FÖDDA

Antalet utrikes födda förvärvsarbetande var 96 419 vilket utgjorde 21,3 procent av Stockholms samtliga förvärvsarbetande år 2010. Av dessa var 49 391 män och 47 028 kvinnor. 90 935 personer var anställda och 5 484 personer näringsidkare.

Inkomstutvecklingen över tid

Utrikes födda har mellan 2000 och 2010 haft en betydligt lägre medelinkomst än snittet i Stockholm. I snitt har de utrikes födda under tidsperioden haft en medelinkomst som legat 60 000 kr under medelinkomsten i Stockholm. År 2000 tjänade de utrikesfödda 20,8 procent mindre än snittet, medan motsvarande siffror för år 2010 var 17,9 procent. År 2010 var medelinkomsten för utrikes födda 290 100 kr. I diagrammet nedan åskådliggörs inkomstutvecklingen för utrikes födda jämfört med samtliga förvärvsarbetande i Stockholm mellan åren 2000 och 2010.

Figur 9 Inkomstutvecklingen över tid efter samtliga och utrikesfödda 2000-2010 (justerat efter 2010 års prisnivå)

Utrikes födda som andel av arbetskraften

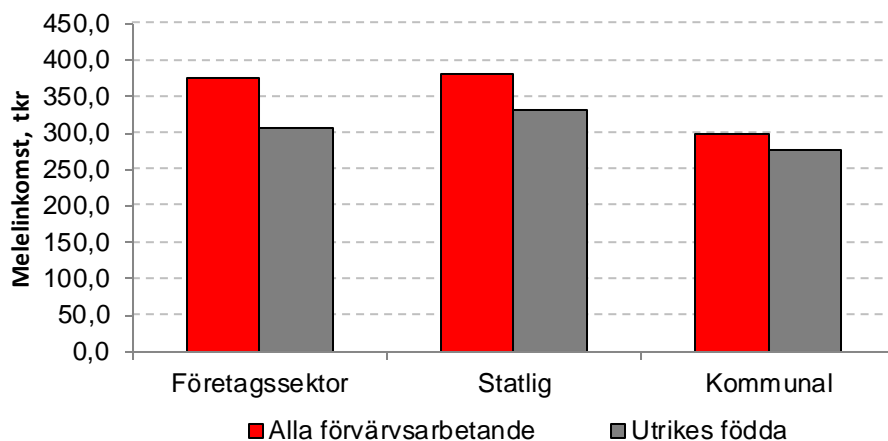
Den senaste tidsperioden har andelen utrikes födda bland de förvärvsarbetande ökat, från 17,2 procent 2000 till 21,3 procent år 2010. I absoluta tal ökade antalet med 29 626 personer mellan 2000-2010, från 66 793 till 96 419 tio år senare. Det motsvarar en ökning med 44,4 procent. Mellan 2009 och 2010 var ökningen 0,6 procentenheter. Bäst representation fanns inom den kommunala sektorn där 24,3 procent av de anställda var utrikes födda år 2010. Inom statlig sektor var andelen utrikes födda 14,3 procent och inom företagssektorn 20,4 procent. Bland näringsgrenarna fanns den största representationen inom restaurang och hotell med 40,2 procent följt av omsorg och socialtjänst med 38,2 procent. Bland de personer som driver egen rörelse inom hotell och restaurang var andelen utrikes födda 68,7 procent. Lägst andel utrikes födda fanns inom näringsgrenen myndigheter och internationella organisationer med en representation på 10,3 procent samt inom finansiell verksamhet med 10,7 procent.

Medelinkomsten för utrikes födda efter sektor och näringsgren

Inom alla sektorer hade utlandsfödda en lägre medelinkomst än snittet för Stockholm, se

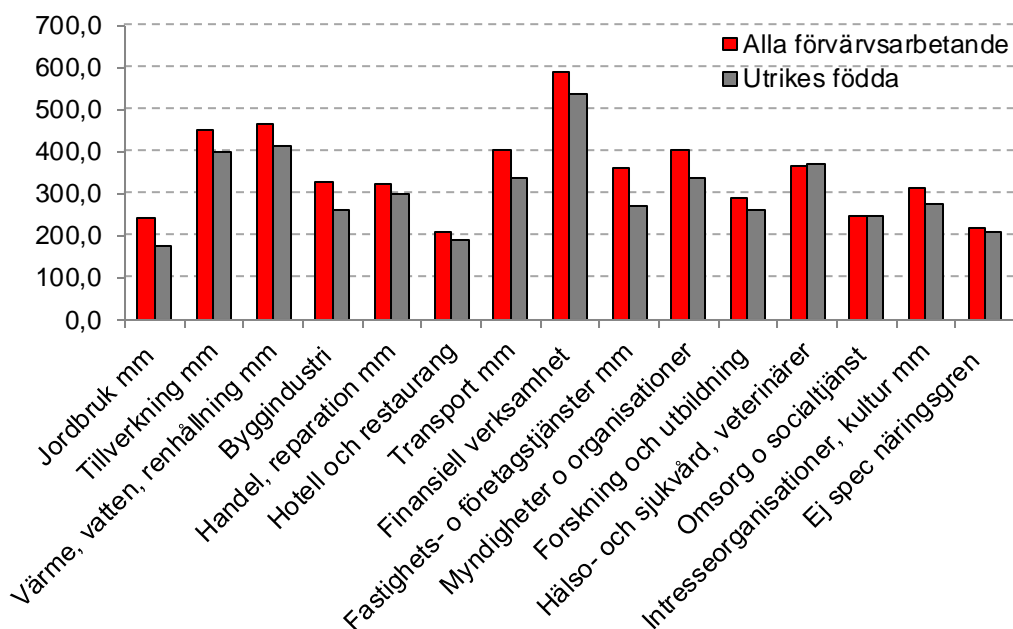
Figur 10. Störst skillnad var det inom företagssektorn där utlandsfödda hade en 18,1 procent lägre inkomst än snittet. Skillnaden var minst inom den kommunala sektorn, 7,7 procent.

Figur 10 Medelinkomst efter sektor och bakgrund 2010, i tusentals kronor

I genomsnitt var inkomsten lägre för utrikes födda än för de förvärvsarbetande totalt i alla näringsgrenar utom inom hälso- och sjukvård och veterinärer. Där hade utrikes födda en något högre medellön, se figuren nedan. De största skillnaderna i inkomst mellan samtliga förvärvsarbetande och förvärvsarbetande som är utrikes födda fanns inom näringsgrenen fastighets- och företagstjänster. Medelinkomsten för utrikes födda var där knappt 75 procent av inkomsten för samtliga förvärvsarbetande inom näringsgrenen.

Figur 11 Medelinkomster efter näringsgren och födelseland 2010, tusentals kronor

INKOMSTUTVECKLING FÖR STADENS FAMILJER

Antal familjer

Den i särklass största gruppen i Stockholm utgjordes 2010 av familjer i åldrarna 20-64 år utan barn, vilka var knappt 278 000. I gruppen ingår även familjer bestående av ensamstående utan barn. Familjer i åldrarna 20-64 år med hemmaboende barn, var cirka 121 000 till antalet. De har sedan år 2001 varit fler än antalet familjer i pensionsålder, som år 2010 var knappt 100 000. Förhållandet mellan dessa tre familjetyper har hållit sig stabilt sedan 2001.

Tabell 3 Antal familjer i Stockholms stad 2010

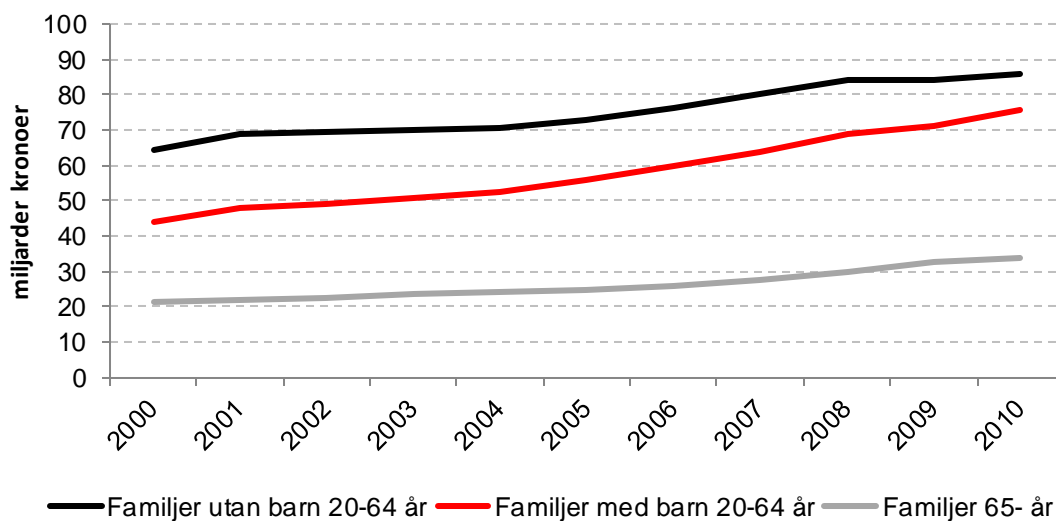
Familjetyper	Antal
Familjer utan barn	277 647
Familjer med barn	120 955
65- år	99 749

Under 2010 ökade antalet familjer utan barn med knappt 1 550 stycken medan familjer med barn ökade med drygt 3 670. Bland familjer med barn var det gifta/sammanboende med minst ett hemmaboende barn under 18 år som ökat mest i absoluta tal. Relativt sett stod familjetyperna ensamstående med yngsta hemmaboende barnet över 18 och gift/sammanboende med yngsta hemmavarandebarnet över 18 år för den största ökningen. Båda familjetyperna ökade med 5,7 procent jämfört med året innan. Antalet familjer över 65 år fortsatte att öka även under 2010. Ökningen mellan 2009 och 2010 var drygt 2 000 familjer, eller 2,1 procent.

Sammanräknad förvärvsinkomst

I kraft av sin storlek som grupp hade familjerna i åldern 20-64 år utan barn den totalt sett största sammanräknade förvärvsinkomsten i staden, cirka 86,1 miljarder kronor. Gruppen 20-64 år med barn hade motsvarande 75,7 miljarder kronor medan de som nått 65 år hade 33,8 miljarder kronor. I diagrammet visas utvecklingen av den sammanräknade förvärvsinkomsten totalt sett mellan åren 2000 och 2010.

Figur 12 Sammanräknad förvärvsinkomst 2000-2010 i Stockholms stad efter familjetyper, miljarder kronor

Under 2010 ökade den sammanräknade förvärvsinkomsten totalt sett med 4,0 procent. Procentuellt sett stod familjer (20-64 år) med barn för den största ökningen med 6,3 procent under 2010. I gruppen familjer över 65 år ökade den sammanräknade förvärvsinkomsten med 3,8 procent vilket var betydligt mindre än under 2009 då den ökade med drygt 9 procent. Familjer under 65 år utan barn hade år 2010 en uppgång med 2,0 procent.

Disponibel inkomst

För att få en bättre bild av de olika familjetypernas köpkraft och levnadsstandard kan disponibel inkomst vara ett bättre begrepp att titta på än sammanräknad förvärvsinkomst.

Disponibel inkomst är den summa som återstår för konsumtion och sparande sedan man från summa förvärvs- och kapitalinkomst dragit ifrån slutliga skatter och lagt till skattefria ersättningar och bidrag (till exempel socialbidrag, bostadsbidrag, barnbidrag).

Förenklat kan relationen mellan förvärvsinkomst och disponibel inkomst uttryckas;

Förvärvs- och kapitalinkomst
- Skatter
+ Bidrag
<hr/>
Disponibel inkomst

Utveckling av den totala disponibla inkomstsumman över tid

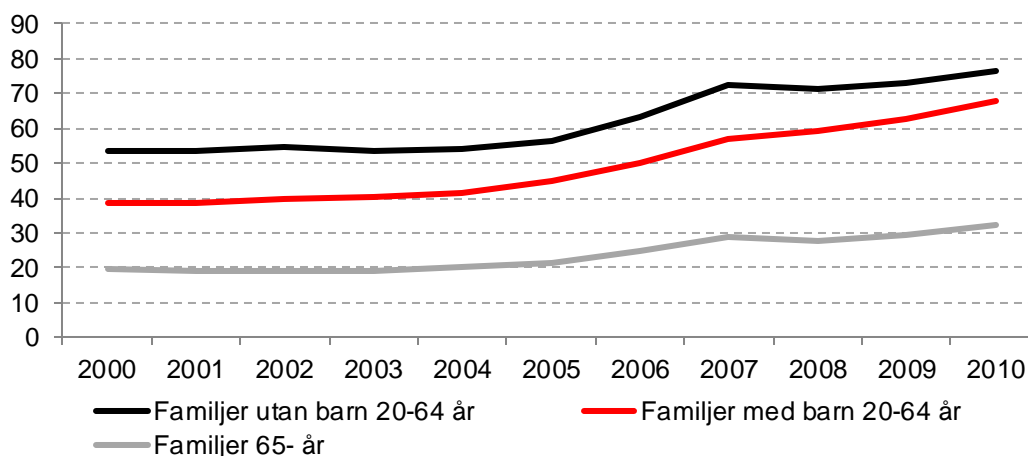
Precis som i fallet med sammanräknad förvärvsinkomst var det familjer i åldern 20-64 år utan barn som hade den största disponibla inkomstsumman. Anledningen till detta är framför allt att gruppen bestod av betydligt fler personer än de andra två. Den disponibla inkomsten för gruppen ökade mellan 2009 och 2010, med 4,5 procent. Den disponibla inkomsten för gruppen har ökat sedan 2008, efter en sänkning mellan 2007 och 2008 vilket till största delen berodde på sjunkande kapitalinkomster till följd av finanskrisen.

Även gruppen över 65 år följde samma mönster, dock med en större ökning, 7,8 procent under 2010. Precis som för sammanräknad förvärvsinkomst beror detta i första hand på ökningen i antalet personer över 65 år. Mellan år 2000-2006 minskade antalet personer över 65 år i Stockholm, men har därefter ökat.

För gruppen familjer med barn 20-64 år ökade den disponibla inkomstsumman med 8,8 procent under 2010. Den totala ökningen av den disponibla inkomsten för alla familjetyper var för år 2010 6,7 procent. Figuren på nästa sida visar förändringarna under de senaste tio åren.

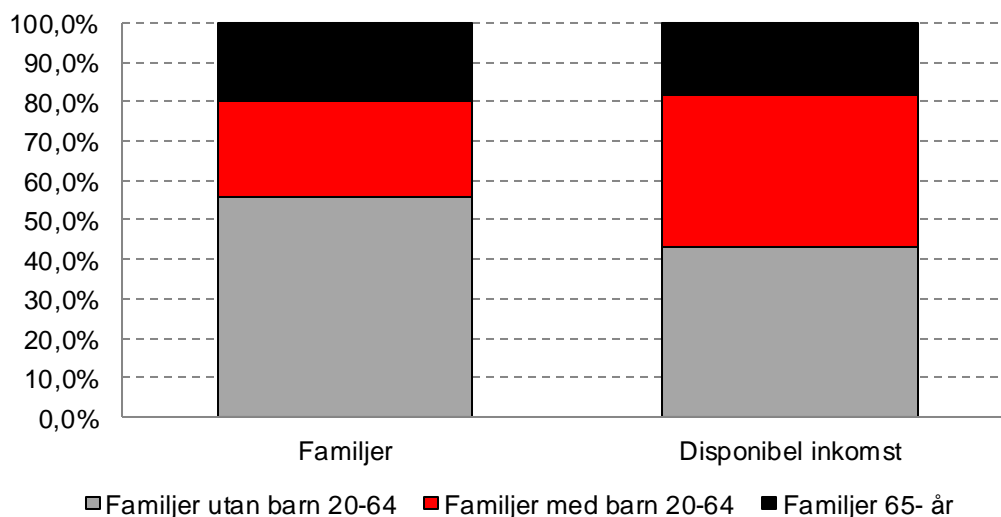
Figur 13 Disponibel inkomst 2000-2010 i Stockholms stad efter familjetyp, miljarder kronor

Andel inkomster och familjetyper

Familjer 20-64 år utan barn utgjorde 55,7 procent av samtliga familjer år 2010 (denna grupp inkluderar även ensamstående utan barn) men förfogade endast över 43,3 procent av de disponibla inkomsterna. Andelen av den disponibla inkomsten hade ökat i jämförelse med 2009 då den var 40,7 procent samtidigt som andelen familjer inom gruppen minskat något jämfört med föregående år. Även familjerna i pensionsåldern hade en lägre andel av inkomsterna än vad deras andel av familjerna motsvarade, 20,0 respektive 18,1 procent. För familjer 20-64 år med barn (inkluderar även ensamstående med barn) var förhållandena de motsatta, de utgjorde 24,3 procent av familjerna vilket var i stort sett i nivå med 2009 men hade 38,5 procent av inkomsterna vilket var en minskning från 2009 års nivå på 42,7 procent. Diagrammet nedan visar förhållandet mellan de olika grupperna och deras inkomster.

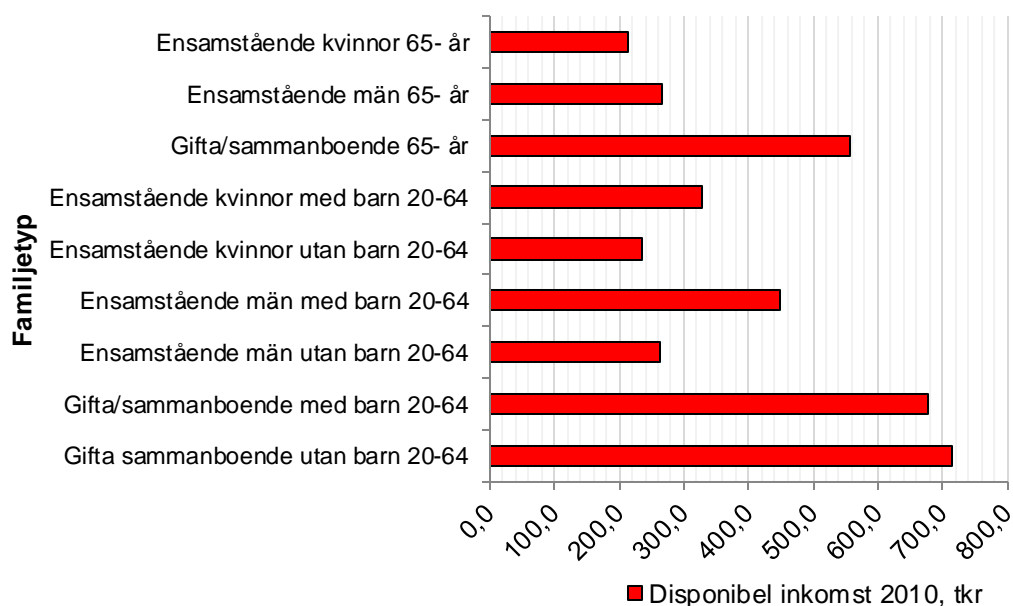
Figur 14 Andel av familjer och inkomster 2010 i Stockholms stad efter familjetyp

Disponibel medelinkomst

Nedanstående figur visar medelvärden för de olika familjetypernas disponibla inkomst år 2010. Endast familjer med inkomst är medräknade. Högst disponibel inkomst hade gifta/sammanboende utan barn i åldrarna 20-64 år med en disponibel inkomst på 715 600 kr. Lägst disponibel inkomst, 213 800 kr, hade ensamstående kvinnor över 65 år.

Figur 15 Disponibel medelinkomst 2010 för familjer med inkomst, Stockholms stad. Tusentals kronor

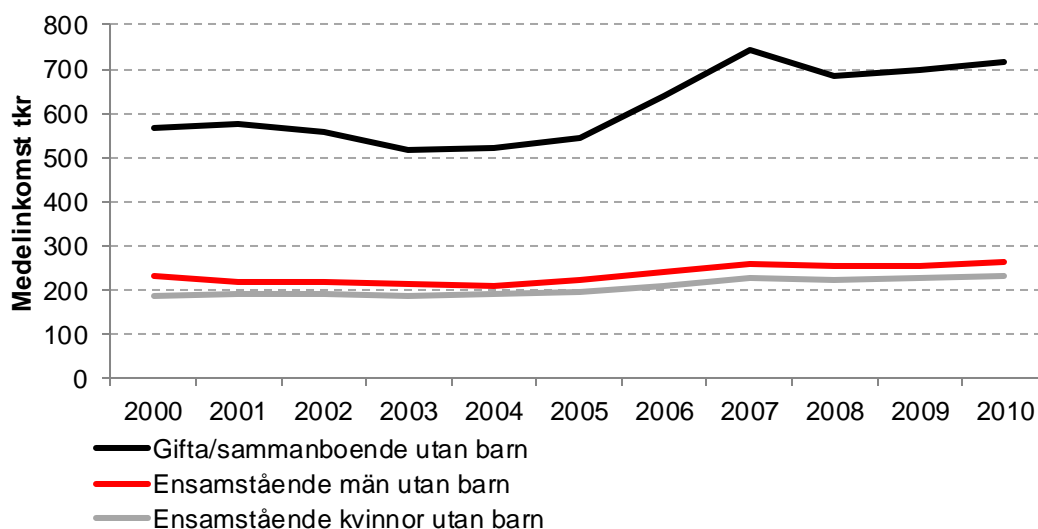

Den disponibla medelinkomsten under 2010 ökade mest för ensamstående män med barn. Denna grupp hade en ökning av den disponibla medelinkomsten på 12,4 procent. Det bör dock tas i hänsyn att denna grupp hade en minskning av sin disponibla inkomst med 4,6 procent året innan. Därtill är gruppen till antalet jämförelsevis liten vilket gör att så kallade extremvärden slår igenom vid medelvärdesberäkningar. Ensamståendes män utan barn hade en ökning av sin disponibla inkomst med 4,1 procent under 2010. De ensamstående kvinnorna hade inte samma gynnsamma utveckling. Ensamstående kvinnor med och utan barn hade en inkomstökning på 3,9 respektive 3,2 procent. För gifta/samboende med barn ökade den disponibla medelinkomsten med 5,0 procent och motsvarande andel för gifta/samboende utan barn var 3,6 procent. För dem över 65 år ökade den disponibla medelinkomsten med 6,1 procent för gifta samboende. För de ensamstående över 65 år var utvecklingen inte lika positiv. Ensamstående män hade en ökning på 3,9 procent och ensamstående kvinnor en ökning på 4,7 procent.

Utveckling av disponibel familjeinkomst för olika familjetyper

I följande tre figurer visas den disponibla medelinkomstens utveckling under perioden 2000-2010 för olika familjetyper. Diagrammen redovisar inkomsterna i fasta priser vilket innebär att hänsyn tagits till inflationens utveckling för att spegla hur den reala förändringen i köpkraft sett ut sedan år 2000. Den första visar familjer 20-64 år utan barn, den andra familjer 20-64 år med barn och den tredje visar familjer över 65 år.

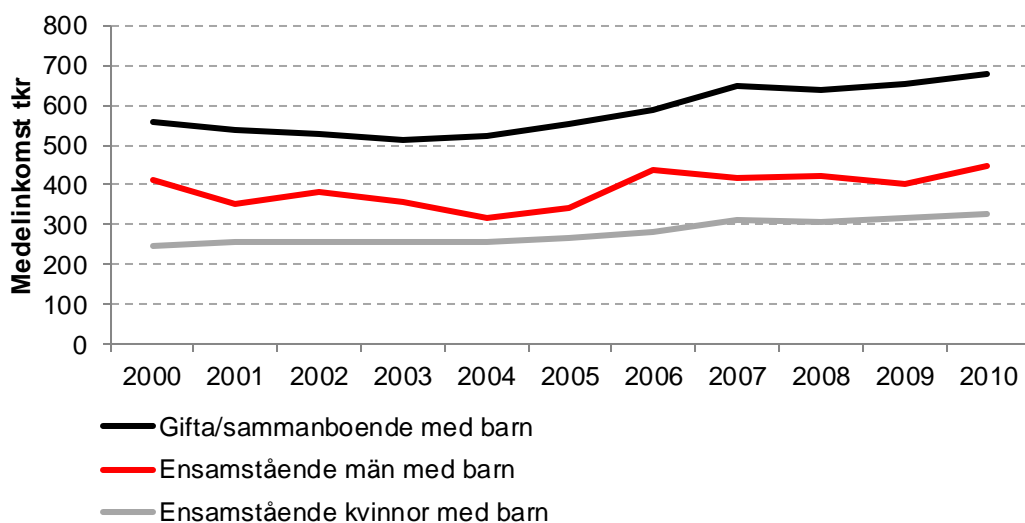
Figur 16 förändring av disponibel inkomst för familjer 20-64 år utan barn. Medelvärden 2000-2010 för Stockholms stad justerat efter 2010 års prisnivå (KPI)

Under de första åren på 2000-talet var utvecklingen av den disponibla medelinkomsten svag och gruppen gifta/sammanboende utan barn hade till och med negativ utveckling. För gifta/samboende utan barn minskade medelinkomsten med hänsyn tagen till inflationen med knappt 10 procent mellan åren 2001 och 2003. Sedan 2004 har utvecklingen av medelinkomsten varit positiv för samtliga grupper, med undantag för 2008 då den disponibla inkomsten sjönk för alla grupper och mest för de gifta/sammanboende.

Sett över hela tidsperioden 2000-2010 har gifta/samboende haft den bästa inkomstutvecklingen reellt sett med en ökning på 26,2 procent. Ensamstående kvinnor har ökat sin disponibla inkomst med 24,6 procent medan ensamstående män haft en sämre utveckling, 13,9 procent.

Figur 17 Förändring av disponibel inkomst för familjer 20-64 år med barn. Medelvärden 2000-2010 för Stockholms stad justerat efter 2010 års prisnivå (KPI)

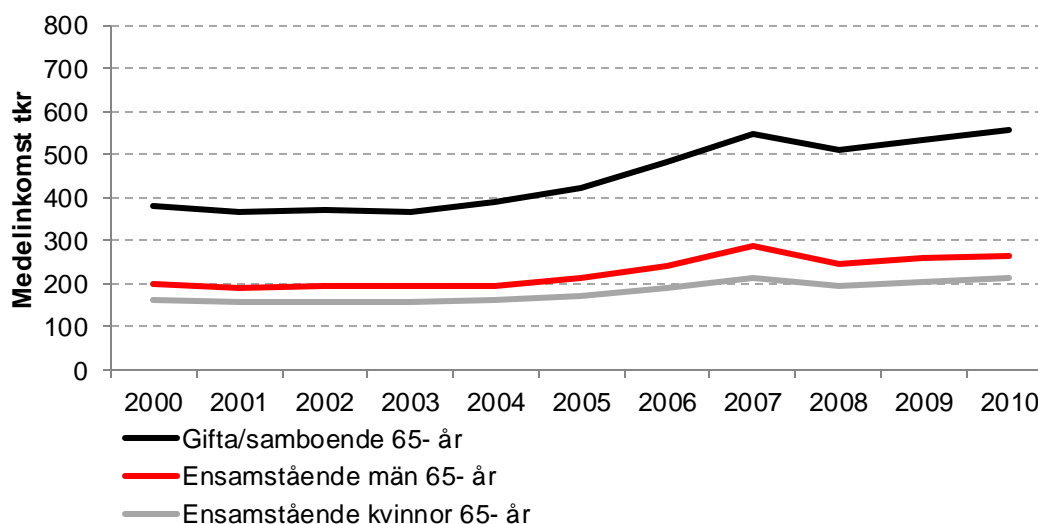

I ett längre perspektiv har ensamstående kvinnor med barn haft den bästa utvecklingen bland barnfamiljerna med en ökning med 31,9 procent sedan 2000, följt av gifta/samboende med

barn med drygt 21,7 procent. För ensamstående män med barn har den disponibla inkomsten varierat kraftigt. Detta beror till stor del på att gruppen är liten, vilket gör att så kallade extremvärden slår igenom vid medelvärdesberäkningar. Under hela perioden har gruppen haft en ökning av den disponibla inkomsten med knappt 10 procent.

Utvecklingen av den reella disponibla medelinkomsten var under 2010 bättre för grupperna med barn än för de utan (jämför med föregående diagram). Under hela perioden 2000-2010 har gifta/samboende och ensamstående män utan barn haft en bättre utveckling än motsvarande grupper med barn. För ensamstående kvinnor gäller det motsatta förhållandet, där har de med barn haft en högre inkomstutveckling.

Figur 18 Förändring av disponibel inkomst för familjer 65- år. Medelvärden 2000-2010 för Stockholms stad, justerat efter 2010 års prisnivå (2010)

Efter en realsänkning av den disponibla inkomsten för samtliga grupper av pensionärshushåll under 2008 har utvecklingen de två senaste åren varit positiv. Under 2010 hade gruppen giftn sammanboende den högsta ökningen med 4,9 procent följt av ensamstående kvinnor med 3,5 procent. Ensamstående män fick en ökning med 2,8 procent.

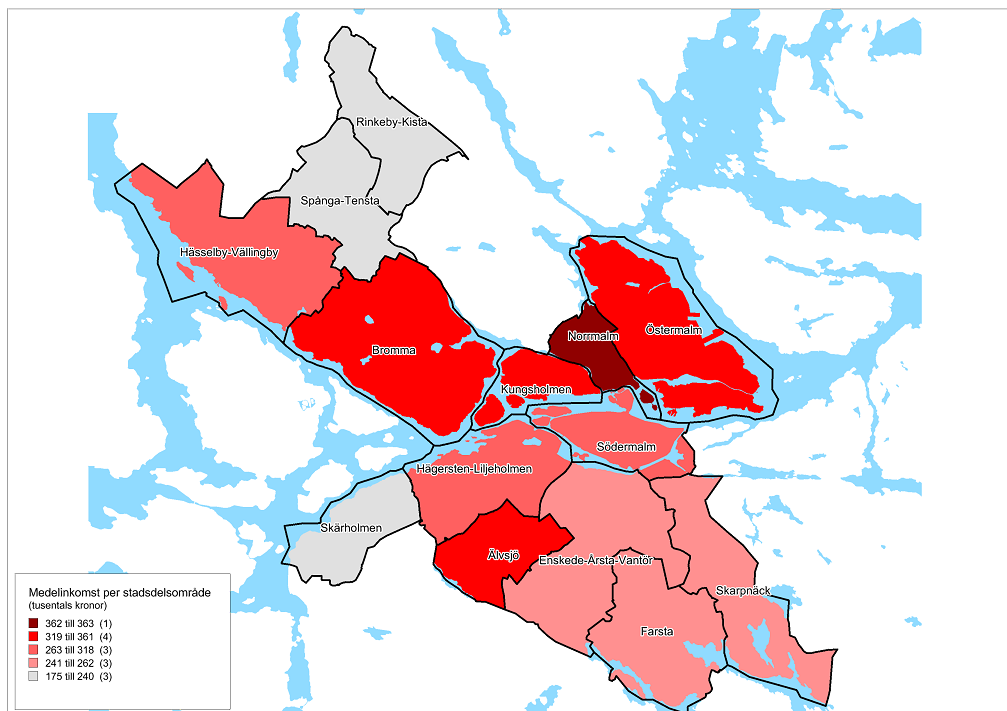
I ett längre perspektiv är det dock gruppen giftn sammanboende som har haft den bästa utvecklingen. Under perioden 2000-2010 har gruppen haft en reell ökning av den disponibla inkomsten på 46,0 procent. Motsvarande ökning för ensamstående män och kvinnor var för båda grupperna omkring 31,5 procent.

Det mönster som framträder är att utvecklingen av den disponibla medelinkomsten till stor del följer de konjunktursvängningar som Sverige har haft under analysperioden. Under högkonjunktur påverkas utvecklingen av den disponibla medelinkomsten positivt medan lågkonjunktur ger en omvänd effekt. Den disponibla inkomsten påverkas även i hög grad av förändring av beskattning såsom de jobbskatteavdrag som införts.

INKOMSTER I STOCKHOLMS STADSDELSOMRÅDEN

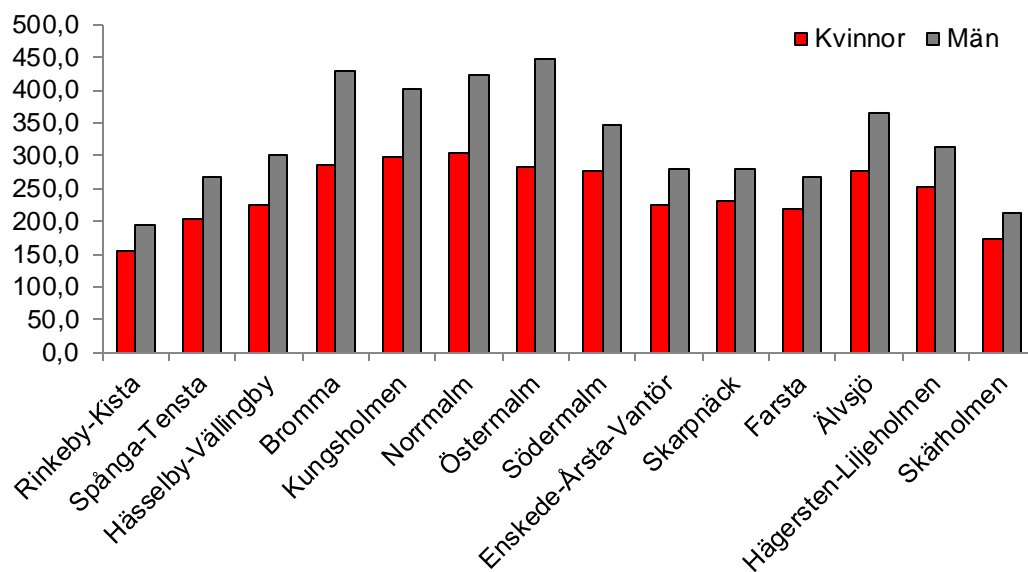
Medelinkomsten för hela Stockholms stad avseende sammanräknad förvärvsinkomst för befolkningen över 20 år var cirka 293 000 kronor. Medelinkomsten varierar dock mellan stadens 14 stadsdelsområden. Den högsta medelinkomsten per invånare över 20 år hade Norrmalms stadsdelsområde med 363 000 kronor, tätt följt av Östermalm med knappt 361 000 kronor. År 2009 var den sammanräknade förvärvsinkomsten i Östermalm högre än den på Norrmalm. Rinkeby-Kista hade 2010 den lägsta medelinkomsten, drygt 175 000 kronor följt av Skärholmen med knappt 192 000 kronor. Nedanstående karta visar medelinkomsten per stadsdelsområde. I appendix 2 återfinns en karta över medelinkomsten per stadsdel.

Karta 1: Medelinkomsten per stadsdelsområde 2010, 20 – år

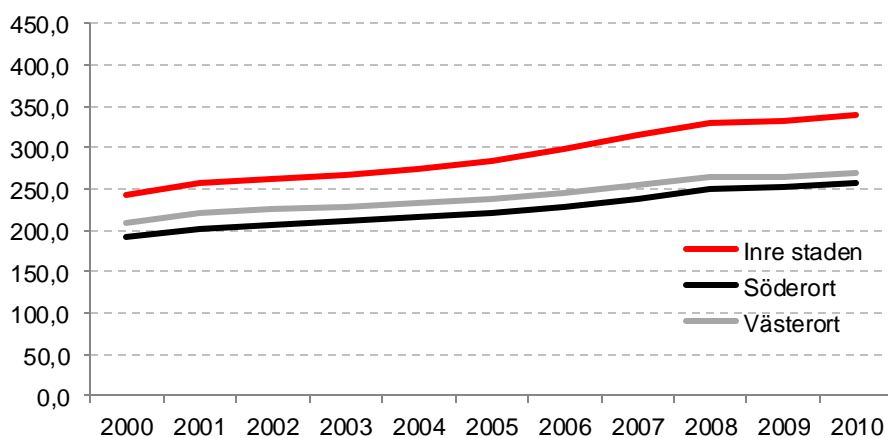
Männen hade en högre sammanräknad förvärvsinkomst än kvinnorna i samtliga stadsdelar. Störst skillnad uppvisar Östermalms stadsdelsområde där männen hade en sammanräknad förvärvsinkomst som var drygt 58 procent högre än kvinnornas. Skillnaden var minst i Skarpnäck, där männen hade en sammanräknad förvärvsinkomst som var 20 procent högre än kvinnornas. Nedanstående diagram visar männens och kvinnornas sammanräknade förvärvsinkomst per stadsdelsområde.

Figur 19 Medelinkomsten för män och kvinnor per stadsdelsområde 2010, tusentals kr

Mellan 2000 och 2010 har medelinkomsten i Inre staden stigit mer än i Söder- och Västerort, 40,4 procents ökning jämfört med 34,5 respektive 28,5 procent. Mellan 2009 och 2010 ökade den sammanräknade förvärvsinkomsten något i alla tre stadsområden. Högst var ökningen i Inre staden, 2,2 procent, och lägst var den i Västerort, 1,5 procent. I diagrammet nedan presenteras inkomstutvecklingen i de tre stadsområdena mellan 2000 och 2010.

Figur 20 Inkomstutvecklingen per stadsområde 2000-2010, tusentals kr

APPENDIX 1 – KÄLLOR OCH DEFINITIONER

KÄLLOR

Grundmaterialet kommer från SCB. Uppgifterna om inkomster och avdrag till delen som handlar om familjeinkomster hämtas från de taxeringsuppgifter som SCB får via Skatteverket för personer som deklarerat eller skönstaxerats. I de fall det finns kontrolluppgifter för personer som inte deklarerat hämtas uppgifter om inkomster därifrån.

Uppgifter om samtliga skattepliktiga sociala ersättningar, till exempel arbetslöshetsersättning och sjukpenning, finns registrerade via kontrolluppgift oavsett om man deklarerat eller inte.

Från kommunerna samlas uppgifter in om socialbidrag och bostadsbidrag.

Ur SCB:s register över totalbefolkningen (RTB) hämtas uppgifter om ålder, kön, civilstånd, nationalitet, antal barn samt kyrkobokförd adress den 31 december inkomståret.

Från Pensionsmyndigheten hämtas uppgifter om förmåner i det allmänna pensionssystemet. Uppgifter om statskommunalt bostadsbidrag och kommunalt bostadstillägg för pensionärer, uppgift om sjukpenning, föräldrapenning, bidragsförskott med mera kommer från Försäkringskassan.

Från Statens tjänstepensionsverk (SPV) respektive Kommunernas pensionsanstalt (KPA) hämtas uppgifter om statlig respektive kommunal tjänstepension. Uppgifter om övriga tjänstepensioner kommer från Skatteverket. Från Centrala studiestödsnämnden (CSN) hämtas uppgift om återbetalningspliktiga studiemedel, studiebidrag med mera.

BEGREPP OCH DEFINITIONER

Underlagsmaterialet när det gäller inkomster efter sektorer och näringsgrenar avser arbetsinkomst, vilket i detta sammanhang är mer intressant än det annars vanligare begreppet sammanräknad förvärvsinkomst.

Arbetsinkomst: summan av löneinkomst, inkomst av näringsverksamhet, ersättning i samband med sjukdom, föräldrapenning samt dag ersättning vid repetitionsutbildning och civilförsvar.

Sammanräknad förvärvsinkomst: summan av inkomst av tjänst och inkomst av näringsverksamhet. Kapitalinkomster ingår alltså inte. Detta inkomstbegrepp gäller till exempel vid redovisning av befolkningens inkomster fördelade efter ålder och civilstånd samt för delområden i staden. Sammanräknad förvärvsinkomst är ett begrepp som uppkom i samband med skattereformens genomförande år 1991.

Näringsgren: redovisas enligt Standard för svensk näringsgrensindelning (SNI 2007).

Förvärvsarbetande: Personer som haft en arbetsinkomst som överstiger prisbasbeloppet för år 2010, 42 400 kr. År 2009 var värdet på prisbasbeloppet 42 800 kr, vilket innebär att prisbasbeloppet sänkts med 400 kr mellan de två åren.

Näringsidkare: Förvärvsarbetande personer vars inkomst av aktiv näringsverksamhet är större än eller lika med arbetsinkomsten av tjänst.

Anställda: Förvärvsarbetande personer som har haft en arbetsinkomst av tjänst som är större än inkomsten av aktiv näringsverksamhet.

Den statliga sektorn: Statlig förvaltning.

Den kommunala sektorn: Primärkommunal undersektor och landstingskommunal undersektor.

Företagssektorn: Icke-finansiella företag, finansiella företag och personliga företag.

Hushållssektorn: Hushåll, ideella föreningar, stiftelser med mera och registrerade trossamfund.

Utlandssektorn: Enheter som kontrolleras av annan stat, av utländsk fysisk eller juridisk person eller av internationell organisation. Här ingår även enheter som ingår i en koncern i vilket koncernmoderbolaget är utlandskontrollerat.

Då det gäller **familjebegrepp i inkomststatistiken** utgörs **gifta/samboende familjer** av gifta par som bor tillsammans, med eller utan barn. Dessutom ingår ogifta sammanboende som har eller har haft gemensamma barn. **Ensamstående män och kvinnor** utgörs av alla ej sammanboende, med eller utan barn, samt ogifta sammanboende utan gemensamma barn. Det finns alltså ingen uppgift om samboförhållanden i den totalräknade inkomststatistiken. Hemmaboende barn över 18 år ingår i sitt bostadshushåll. På riksnivå finns dock inkomstuppgifter för samtliga sammanboende i SCB:s Inkomstfördelningsundersökning (HEK).

I **inkomst av tjänst** ingår lön från arbetsgivare, ersättning vid frånvaro från arbetet på grund av sjukdom eller föräldraledighet, arbetslöshetsersättning samt ytterligare ett antal ersättningar. Dessutom ingår skattepliktiga naturaförmåner som till exempel traktamenten och bilförmån. I inkomstslaget inkomst av tjänst ingår även pension och livränta. Pension är här att betrakta som ”sparad” tjänsteinkomst som arbetats ihop tidigare i livet. Inkomst av yrkesmässigt bedrivna förvärvsverksamhet anses som **inkomst av näringsverksamhet** om inkomsten inte räknas in under inkomstlagen tjänst eller kapital. De flesta intäkter och kostnader som har direkt samband med verksamheten är skattepliktiga respektive avdragsgilla. En näringsverksamhet är aktiv om man arbetat minst 600 timmar om året i verksamheten. Om man ej varit aktiv mer än 600 timmar i verksamheten är det fråga om passiv näringsverksamhet. Exempel på inkomster som ofta hänförs som passiv näringsverksamhet är inkomst av hyresfastighet och arrende.

Disponibel inkomst är den summa som återstår för konsumtion och sparande sedan man från summa förvärvs- och kapitalinkomst dragit ifrån slutliga skatter och lagt till skattefria ersättningar och bidrag (till exempel ekonomiskt bistånd, bostadsbidrag, barnbidrag). Disponibel inkomst är det inkomstbegrepp i den totalräknade inkomststatistiken som bäst speglar köpkraften och levnadsstandarden för olika grupper i samhället. Den disponibla inkomsten redovisas på familjenivå vilket innebär en del problem vid jämförelse av medelvärden. Ensamstående har därmed normalt en lägre disponibel inkomst än gifta/samboende.

Vid regionala jämförelser eller jämförelser över tiden är det därför bäst att koncentrera studien på en eller ett par vanliga familjetyper och ej använda medelvärdet för summan av familjerna. Vid jämförelser av olika familjetyper hänvisar SCB till Inkomstfördelningsundersökningen, HEK i vilken finns ett inkomstbegrepp som kallas disponibel inkomst per konsumtionsenhet. Med detta inkomstbegrepp kan rättvisande jämförelser mellan olika familjetyper göras eftersom varje familj erhåller en konsumtionsvikt som är relaterad till familjens sammansättning.

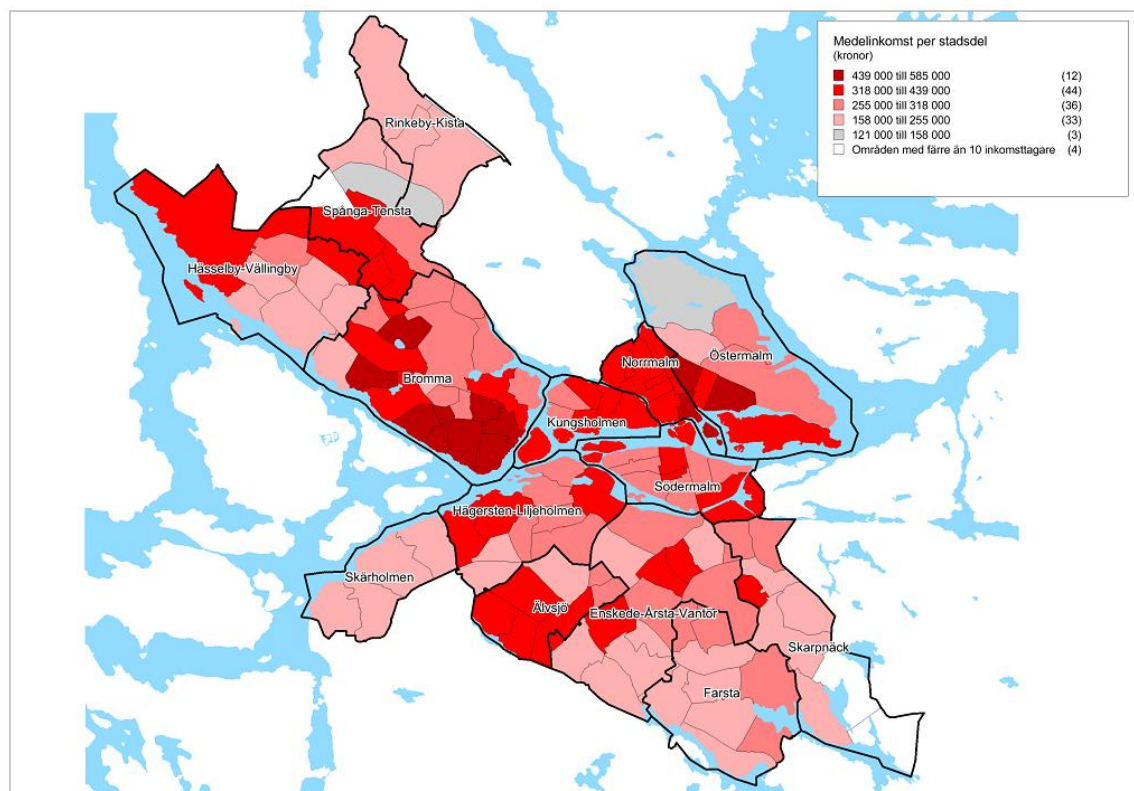
Den disponibla inkomsten räknas fram genom att man från summa förvärvs- och kapitalinkomst drar ifrån (-) och lägger till (+) följande delkomponenter:

Slutlig skatt och sjömansskatt	(-)
Bostadsbidrag till barnfamiljer	(+)
Bostadsbidrag till ungdomar	(+)
Barnbidrag	(+)
Kommunalt bostadstillägg/Särskilt kommunalt bostadstillägg	(+)
Skattefri del av livränta/barpension	(+)
Sjukpenning (skattefri)/frivillig pension (skattefri)/särskilt pensionstillägg	(+)
Handikappersättning	(+)
Bidragsförskott, erhållet belopp	(+)
Skattefritt studiestöd (lån o bidrag)	(+)
Dagersättning och utryckningsbidrag för värnpliktiga	(+)
Ekonomiskt bistånd	(+)
Återbetalt belopp av studiemedel	(-)
Underhållsbidrag, givet belopp	(-)

APPENDIX 2 – MEDELINKOMST PER STADSDEL

STADSLEDNINGSKONTORET
Stadshuset, 105 35 Stockholm
Telefon 08-508 29 000 Fax 08-508 29 970
www.stockholm.se